

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

ווער פֿטור פון אים!

וואס עס ליגט באַמט אונטער דעם. אזוי ארום האט יודל נאכאַמאל און נאכאַמאל אָפּגעשטופּט דעם ווייטאַגליכן סוד. יודל ווארט נאָך מיטן איינקויפן, אָבער ווער ווייסט וואס איז דער טעם דערפון?

איז זיין פֿתה לערנט אַ בחור איטשע. איטשע רעדט אלעס מיט אַ שטאַרקע זיכערקייט און מיט אַ פֿעסטע שטימע, און מיט דער צייט איז יודל געווארן ממש אָפּהענגיק אין אים. די דאזיקע אָפּהענגיקייט האט געמיינט אַז יודל איז נישט געווען גרייט אליין צו מאַכן קיין שום באַשלוס, אין קיין שום ענין. ער איז געווען אינגאנצן אונטערגעווארפן אונטער איטשע'ס באַשלוסן, ממש ווי איטשע וואלט געווען, חס ושלום, עפעס אַן אָפּגאט.

ביי יעדע זאך פֿלעגט יודל קוקן און פֿרעגן וואס איטשע האלט, ווייל איטשע איז דאָך געווען ביי אים דער מבין, דער קענער, דער אלצווייסיגער, דער קלוגער, דער חשוב'ער, דער בעל השגה, דער וואס פֿאַרשטייט אַ זאך, און דער קלאַרער, און וואס נישט! דערפֿאַר האט יודל ביי זיך אָפּגעמאַכט צו ווארטן ביז נאָך איטשע'ס בר מצוה, וואס איז געפאלן אַ חודש פֿאַר זיין אייגענע. אזוי ארום וועט ער וויסן צו קויפן פונקט אַזאַ רעקל ווי איטשע האט, אַ תפילין-בייטל פונקט ווי זיינע, און אָפּילו אַ גארטל מיט די זעלבע צאל שטריון.

"אוי וויי", האט זיין פֿאַטער אים געזאגט ביי אַ שאַרפע שמועס ווען ער האט דאָס אלעס אָנגעהויבן פֿאַרשטיין. "דו ביסט דאָך ממש זיין געפֿאַנגענער! דו האַסט אים געמאַכט פֿאַר - זאל דער באַשעפֿער אָפּהיטן - אַ גאַנצע עבֿודה נֶרָה. עס קוקט אויס ווי דו ביסט אַ גאַרנישט מיט נישט, און דו קענסט אליין גאַרנישט מחליט זיין אָדער טראַכטן פֿאַר זיך אליין אין קיין שום ענין. שָנעל, שָנעל, זאַלסטו שוין פֿאַרזעסן פֿון אים און אָנהייבן צו לעבן אַ גוטע און רואינע לעבן, פֿריי פֿון אלע קשורים מיט אַנדערע מענטשן און באַקאַנטע". די געלט-גייציגע עשירים זענען געווען צוגעבונדן צו זייערע 'אָפּגאַט', חברים בלויז צוליב דעם וואס זיי האָבן געהאַט אַן ענליכע אָפּשאַצונג און ווערד פֿאַר אַזעלכע סאַרט באַציאָונגען.

די געלט-גייציגע עשירים האָבן זיך אַלץ מער פֿאַרטיפּט אין זייער געיעג נאָך די מיאוס'ע תּאָוות הממון. מיט אלע מעגליכע מיטלען האָבן זיי געזוכט צו פֿאַרטרעסערן און אויפֿבלאָזן זייערע פֿאַרמעגנס, און פֿאַרשטייט זיך, אויף די חשיבות פֿון די וואס האָבן באַוויזן צו זאַמלען דאָס מערסטע פֿון דעם פֿראַסטן חפֿץ. צוליב דעם זענען זיי געקומען צום באַשלוס אַז עס זענען דאָ צווישן זיי "שטערנס" און "מזלות", און זיי זענען אָפּילו געגאַנגען אזוי ווייט אַז זיי האָבן אָנגעהויבן באַטיטלען זייערע דעם אַנדערן אלס "מלאַכים". דאָס האט אָנגעהאַלטן ביז זיי זענען געפֿאלן צום טיפּסטן אָפּגרויט, אַן קיין שום בושא אָדער שפּאַט, ביז זיי האָבן אָפּילו מחליט געווען צו מאַכן "געטער" צווישן זיך!

לאַמיר פֿרוּבירן זיך אויסצומאַלן ווי אַ מענטש וואַונטשט זיין חבֿר: "זאַלסט זוכה זיין צו זיין אַ 'שטערן'..." אָדער ער בעט זיך ביים אויבערשטן: "העלף מיר איה זאל ווערן אַ מלאַך..." מיט'ן איינציגן פֿוננה, פֿאַרשטייט זיך, ער זאל אַנקומען צו אַ מצב פֿון האָבן אזויפיל און אזויפיל עשירות ווי זיי האָבן אָפּגעמאַכט, און אזוי ארום זוכה זיין צו ווערן אַ שטערן אָדער אַ מלאַך און אזוי ווייטער... עבֿירה גוררת עבֿירה, און פֿון אַזאַ נידריגע פֿלאַץ האָבן זיי מחליט געווען אַז עס פֿאַסט שוין נישט פֿאַר זיי צו וואוינען אין די לופּט פֿון דער וועלט, ווייל יעדער אַנדערער איז דאָך אומריין. דעריבער האָבן זיי געזוכט די העכסטע בערג, כּדי זיך אויפֿצוהייבן העכער די לופּט פֿון די וועלט.

און יעצט, לאַמיר הערן איבער יודל'ס התלהבות פֿאַר די גרויסע בר מצוה, און די ווייטאַגליכע אַנטפֿלעקונג וואס איז אַרויסגעקומען פונקט פֿאַרדעם... צוויי חֲדָשִׁים פֿאַר די גרויסע נאַכט, האט דער טאטע מודיע געווען פֿאַר זיין זון יודל אַז ער וויל גיין מיט אים איינקויפן קומענדיגע מיטוואך אָונט. "מיר דאַרפן קויפן אַ האַפּעלוטש, אַ רעקל, אַ שבת'דיגע בעקיטשע, אַ גאַרטל, שיה, און אויף דאָס תפילין-בייטל פֿון גלאַטע האַר וואס דיין נאמען 'יודל' איז דערויף אויסגענייט. ביסטו איבערראשט?"

יודל האט געבעטן אָפּצושטייפן דאָס איינקויפן אויף אַן אַנדערע מאל. זיין פֿאַרנומענע טאטע האט מסכים געווען צו זיין בקשה, אַן צו פֿאַרשטיין

ספּוּרֵי מַעֲשֵׂי־וַיִּתּוּ מִשְׁנֵי קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֵׂה י"ב - דְּעַר בַּעַל תְּפִלָּה (3)

און זיי האָבן גישטעלט שוֹמְרִים ווייט פון דעם באַרג. כְּדִי קיינער זאל צו זיי ניט קאָנען קומען. און זיי זענען גיזעסן דארט אויף די בעַרג. און האָבן זיך גיפירט מיט דעם פֿיריכץ כַּנ"ל. און זיי האָבן גיִהאַט אַסאַך גאַטן. דִּהיינו וועדליג דעם געלט כַּנ"ל.

לִּישְׁמִיר ווייל ביי זיי איז דער עיקר גיווען דאס געלט. ביז דאָרף אַסאַך געלט. איז מען גיווען ביי זיי אַ גאַט האָבן זיי מוֹרָא גיִהאַט פֿאַר רציחה און אַ גזילה. וואַרין איטליכער וועט זיין אַ רוצח און אַ גזלן כְּדִי ער זאל ווערין אַ גאַט. דוֹרף דעם געלט וואס ער וועט גזלן. נאָר זיי האָבן גיזאַגט. ווייל דער וואס ער האט געלט איז אַ גאַט. וועט ער זיך היטן פון גזילות און רציחות.

און זיי האָבן מִתְקַן גיווען עבודות און קרִבּוֹת אַז מע זאל מְקַרֵּב זיין קרִבּוֹת און מע זאל מִתְפַּלֵּל זיין צו די געטער. כְּדִי דוֹרף דעם זאל מען קריגן געלט און זיי פֿלעגן מְקַרֵּב זיין מענטשן פֿאַר קרִבּוֹת און זיי פֿלעגן זיך אַליין מְקַרֵּב זיין צו די גאַטן. כְּדִי ער זאל אין אים נְכַלֵּל ווערין און דער נאָך וועט ער מְגוֹלְגֵל ווערין. וועט ער זיין איין עוֹשֶׁר. וואַרין דער עיקר אַמוֹנָה איז ביי זיי גיווען דאס געלט.

וויִדער האָבן זיי גיזאַגט. אַז זיי קערין גאַר ניט צו זיצן אין דעם אַויר פון דער וועלט. און זיי באַדאַרפֿן גאַרניט צו זיין אין איינעם מיט אַנדערע מענטשן כְּדִי זיי זאלן זיי ניט מִטְמָא זיין. וואַרין די איַבְרִיקע מענטשן פון דער וועלט זענען גאַר טִמָּא אַקעגין זיי.

איַבְרֵע דעם האָבן זיי זיך מיישב גיווען. אַז זיי וועלן זיך זוכן זייער הויכע בעַרג וואס זיי זענען העכער פון גאַר דער וועלט. און זיי וועלן דארט זיצן. כְּדִי זיי זאלן זיין העכער פון דער וועלט.

האָבן זיי גישיקט מענטשן. אַז זיי זאלן זוכן הויכע בעַרג. האָבן זיי גיפונען זייער הויכע בעַרג איז גיגאַנגען די גאַנצע מדינה און האָבן זיך דארט ביי זעצט. אויף די הויכע בעַרג. דִּהיינו אויף דעם באַרג האָבן זיך ביי זעצט אַ קבוץ מענטשן פון דער מדינה (כְּלוּמֶר אַ שְׁטאַט) און אַזוי אויף דעם אַנדערין באַרג וכו' און זיי האָבן גימאַכט אַרום דעם באַרג אַ גרויס חזקת. און גרויסע גראַבינס אַרום דעם באַרג. ביז סע איז ניט גימאַלט גיווען צו זיי זאל קומען אַ מענטש. וואַרין סע מער ניט גיווען נאָר איין באַהאַלטינער וועג צו דעם באַרג וואס קיין אַנדערער מענטש האט גאַר ניט גיקאַנט צו קומען צו זיי. און אַזוי אויף דעם אַנדערין באַרג אויף און אַזוי ביי אַלע בעַרג האָבן זיי אַלץ גימאַכט חזקת וכו' כַּנ"ל.

און זיי האָפּיין גיִהאַט עֲבוּדוֹת און קֶרְבָּנוֹת און קטוֹרֶת וואָס זיי פֿלעגן דערמיט צו דינען די גאָטין (דֵּהיינוּ די וואָס זיי האָפּיין גיִהאַט אַסאַך געלֶט).

און פֿון דעסֶט וועגין פֿאַרט. איז די מדינה בּוֹדַאי פֿיל גיווען מיט רציחה און גזילה. וואַרין דער וואָס ער האָט נִיט גיגלייבט אין די עבודות איז ער גיווען אַ רוצח און אַ גזלן פֿדי ער זאל האָפּיין געלֶט. וואַרין דער עיקר איז ביי זיי גיווען דאָס געלֶט וואַרין דורך געלֶט קאָן מען זיך קויפֿן אַלדינג. עסין און קליידער און דער עיקר לעבין פֿון דעם מענשן איז דורך דעם געלֶט. איבער דעם איז דאָס געלֶט ביי זיי דער עיקר אַמונה גיווען (אַזוי איז אַלץ זייער נירישע פֿאַרפֿירטע דעה גיווען).

און זיי האָפּיין אַלץ גיזעהן. אַז סע זאל ביי זיי נִיט גימינערט ווערין קיין געלֶט. וואַרין דאָס געלֶט איז ביי זיי גאר די אַמונה און דער גאָט גיווען. אַדרבאָ מע מוז זעהן אַז מע זאל אַריין ברענגען אין דער מדינה אַריין געלֶט פֿון אַנדערע ערטער.

פֿלעגין פֿון זיי גייען סוחרים זאלין האַנדלען אין אַנדערע מדינות. פֿדי זיי זאלין גווינען געלֶט פֿדי מע זאל נאָך מער געלֶט אַריין ברענגען אין דער מדינה אַריין.

און צדקה. איז בּוֹדַאי אַ גרויסער איסור ביי זיי גיווען. וואַרין ווי טאַר מען אַוועק געבין דאָס געלֶט וואָס גאָט האָט אים געגיבן. וואָס דאָס איז ביי זיי דער עיקר גיווען אַז מע זאל האָפּיין געלֶט. ווי טאַר מען זע דאָס אַוועק גיבין. איבער דעם איז בּוֹדַאי ביי זיי איין איסור גיווען צו גיבין צדקה.

און זיי האָפּיין גיִהאַט ממונים. דֵּהיינוּ מענטשן וואָס זיי זענען גיזעצט גיווען דרויף. זיי זאלין אַכטונג גיבין אויף אַיטליכן אויב ער האָט אַזוי פֿיל געלֶט ווי ער זאַגט. וואַרין אַיטליכער האָט גימוזט אַרויס ווייזן זיין עשירות אַלע מאל. פֿדי ער זאל בלייבן ביי דער מעלה. און ביי דעם פֿבוד וואָס ער האָט גיִהאַט וועדליג זיין געלֶט.

(פֿלומר די אַלע עשירים וואָס זיי זענען ביי זיי גיווען גאָטין און שטערין וכו' און מלאכים וכו' מחמת זייער געלֶט פֿלעגט מען אַלע מאל זיי איבער צו זעהן. אויב ער האָט אַזוי פֿיל געלֶט. אויב ער איז נִיט אומזיסט אין גאָט וכו'. און מענטשן זענען דרויף גיזעצט גיווען אַז זיי זאלין אַלע מאל דאָס אויף זעהן).

און אַמאַל פֿלעגט ביי זיי צו ווערין פֿון אַ חיה אַ מענטש. און פֿון אַ מענטש אַ חיה דֵּהיינוּ אַז איין עושר האָט אַנגיוואַרין דאָס געלֶט. איז ער שוין אויס מענטש גיוואַרין. איז גיוואַרין פֿון אַ מענטש אַ חיה. וואַרין ער האָט זיך שוין קיין געלֶט נִיט. און אַזוי פֿאַרקערט. אַז איינער האָט גווינען געלֶט. אַזוי איז גיוואַרין פֿון אַ חיה אַ מענטש. און אַזוי איז גיווען ביי די איבריגע מעלות. וואָס ביי זיי איז אַלץ וועדליג דעם געלֶט גיווען. (איז אויף אַזוי גיווען. מיט אַמאַל איז איינער אויס גאָט גיוואַרין. וואַרין ער האָט שוין דאָס געלֶט אַנגיוואַרין).

און זיי פֿלעגין האָפּיין די צורות און די פֿאַטרעטין פֿון די גאָטין (דֵּהיינוּ די וואָס האָפּיין פֿיל געלֶט גיִהאַט) און ביי אַיטליכן אין גיווען די פֿאַטרעטין. און זיי פֿלעגין זיי צו האַלדזין און צו קושן. וואַרין דאָס געלֶט איז ביי זיי גיווען גאר זייער עבֹדה און זייער אַמונה.

לאמיר זיין פאר הערן

די צוועלעווטע מעשה - דער בעל תפילה (3)

- מען האט געמעגט אבער ס'איז ביי זיי נישט געווען א מצוה
- ווען איז געווארן פון א מענטש א חי' אין די מדינה?
- ווען איינער האט פארלוירן (אנגעווארן) זיין געלד
- ווען איינער האט פארלוירן געלד פון זיין חבר
- ווען איינער האט געביסן זיין חבר
- ווען איז געווארן פון א חי' א מענטש אין די מדינה?
- ווען איינער האט געגעבן זיין גאנצע געלד פאר צדקה
- ווען איינער איז געווארן אויסגעהיילט פון זיין קרענק
- ווען איינער האט פארדינט (געוואונען) מער געלד
- וואס האבן זיי געטון מיט די פאטרעטין פון זייערע גאטן?
- זיי פלעגן עס ווארפן אויף דער ערד
- זיי פלעגן עס האלזן און קושן
- זיי פלעגן טאנצן מיט דעם
- האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
- איינמאל
- צוויימאל
- איך האב געוואלט

- א. פארוואס זענען זיי געגאנגען צו די הויכע בערג?
 - כדי זיי זאלן נישט זיין מיט מענטשן פון דער וועלט
 - כדי זיי זאלן האבן געשמאקע לופט
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ב. וואספארא סארט וועג איז געווען אפן צו די מדינה אויף די בערג?
 - א ברייטע וועג אלע זאלן קענען אריין גיין
 - א שמאלע וועג אינמיטן שטאט אז א חלק זאלן קענען אריין גיין
 - איין באהאלטענער וועג אז קיין אנדערער מענטש זאל נישט קענען קומען צו זיי
- ג. וואס האבן זיי געטון צו זייערע גאטן?
 - געדאווענט צו זיי ר"ל
 - זיך מקריב געווען צו זיי ר"ל
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ד. איז געווען רציחות און גזילות אין די מדינה של עשירות?
 - ניין
 - אביסל
 - פול מיט רציחות און גזילות
- ה. האט מען געמעגט געבן צדקה אין די מדינה?
 - עס איז געווען ביי זיי א גרויסע מצוה
 - עס איז געווען ביי זיי א גרויסע איסור

טיפער געטראכט

וויפל מאל ווערט דערמאנט ביי די מעשה וואס מיר האבן געלערנט די וואך דער ווארט "געלט"?

תשובות אויף די מעשה פון דער בעל תפילה (2)

וויפל דרגות איז דער רבי מפרט - אז די מדינה של עשירות האבן געהאט, ר"ל?

זיבן דרגות, - א לייב, א חיה אדער א עוף, א גלאטער מענטש, כוכבים, מזלות, מלאכים, גאטן.